

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO – 4101-29-03/2012
P/12/124

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/124 – Dostępność i finansowanie opieki stomatologicznej ze środków publicznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Ryszard Kokociński, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83450 z dnia 26.10.2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy Lwówek ul. Ratuszowa 3, 64-310 Lwówek
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Długosz, Burmistrz (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ działania Miasta i Gminy Lwówek na rzecz zapewnienia dostępu mieszkańców do świadczeń zdrowotnych, w zakresie opieki stomatologicznej, podejmowane w latach 2010-2012 (do 20 listopada).

Pomimo obowiązków określonych w ustawie o świadczeniach zdrowotnych, Miasto i Gmina Lwówek nie zorganizowała rozpoznania potrzeb zdrowotnych mieszkańców dot. chorób jamy ustnej oraz nie wykazywała aktywności w zakresie tworzenia warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w zakresie opieki stomatologicznej.

W kontrolowanym okresie nie realizowano własnych programów zdrowotnych uwzględniających problematykę schorzeń jamy ustnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Analiza i ocena potrzeb zdrowotnych mieszkańców w zakresie chorób jamy ustnej

Opis stanu faktycznego

W regulaminie organizacyjnym Urzędu Miasta i Gminy Lwówek (Urząd) w rozdziale 2 § 7 ust.2 pkt 1 postanowiono, że Urząd zapewnia warunki należytego wykonywania zadań własnych Gminy. W obowiązującym Regulaminie nie określono spraw z zakresu ochrony zdrowia oraz nie przypisano ich prowadzenia żadnej komórce organizacyjnej. Jedynie sporządzanie kwartalnych sprawozdań z realizacji programów zdrowotnych oraz wypełniania kwestionariuszy z ich realizacji, przypisano Referatowi organizacyjnemu i spraw obywatelskich. Żadna z komórek organizacyjnych Urzędu nie realizowała zadań związanych z rozpoznaniem potrzeb zdrowotnych mieszkańców dot. chorób jamy ustnej.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

(dowód: akta kontroli str. 4-29, 33)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Pomimo obowiązków wynikających z art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych² oraz art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³ Miasto i Gmina Lwówek nie zorganizowała rozpoznania potrzeb zdrowotnych mieszkańców dot. chorób jamy ustnej.

Brak realizacji tych obowiązków Burmistrz Miasta i Gminy Lwówek tłumaczył brakiem w budżecie niezbędnych środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 33 i 35)

2. Tworzenie warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w zakresie opieki stomatologicznej

Opis stanu
faktycznego

2.1. Na terenie Miasta i Gminy Lwówek, w kontrolowanym okresie, świadczenia z zakresu opieki stomatologicznej udzielało czterech świadczeniodawców, z których jeden posiadał podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). Świadczeniodawca ten (dzierżawił od Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej lokal o powierzchni 30 m² oraz korzystał odpłatnie z unitu stomatologicznego i kompresora stanowiącego własność Urzędu) nie prowadził profilaktyki dot. chorób jamy ustnej w szkołach i przedszkolach.

Opiekę zdrowotną w przedszkolach i szkołach realizowała Indywidualna Praktyka Pielęgniarska, która swoim działaniem obejmowała w latach 2010-2012 (do 20 listopada) odpowiednio 1400, 1388 1404 dzieci z gimnazjum oraz siedmiu szkół podstawowych, przy których działały przedszkola. W klasach I-VI pielęgniarka realizowała grupową profilaktykę fluorkową w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

(dowód: akta kontroli str. 33, 36-41, 44-48, 158, 160)

W latach 2010-2012 (do 20 listopada) Miasto i Gmina Lwówek nie występowała do świadczeniodawców usług stomatologicznych o objęcie opieką profilaktyczną dzieci oraz młodzieży szkolnej.

(dowód: akta kontroli str. 33, 56-157)

2.2. W latach 2010-2012 (do 20 listopada) Urząd nie utworzył zakładu opieki zdrowotnej, udzielającego świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończonego 18 roku życia, finansowanych ze środków publicznych.

Burmistrz Miasta i Gminy Lwówek podał, że w sytuacji funkcjonowania w gminie gabinetu stomatologicznego świadczącego usługi w ramach kontraktu z NFZ, nie widział potrzeby utworzenia zakładu opieki zdrowotnej udzielającego gwarantowanych świadczeń stomatologicznych ze środków publicznych dla dzieci i młodzieży do ukończonego 18 roku życia.

(dowód: akta kontroli str. 34)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

(dowód: akta kontroli str. 34)

² DzU z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.

³ DzU z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Pomimo obowiązku wynikającego z art. 6 pkt 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Miasto i Gmina Lwówek w ograniczonym zakresie podejmowała działania na rzecz tworzenia warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w zakresie opieki stomatologicznej dla dzieci i młodzieży.

Brak w Mieście i Gminie Lwówek świadczeniodawcy zapewniającego dzieciom i młodzieży (do ukończenia 18 roku życia) gwarantowanych świadczeń stomatologicznych istotnie ograniczał dostęp do tego rodzaju świadczeń.

3. Promocja zdrowia i profilaktyka chorób jamy ustnej oraz uczestnictwo w realizacji Narodowego Programu Zdrowia, na lata 2007-2015, w częściach dotyczących opieki stomatologicznej

Opis stanu
faktycznego

Narodowy Program Ochrony Zdrowia na lata 2007-2015 przyjęty Uchwałą Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007 r. wskazuje administrację samorządową jako jeden z podmiotów realizujących 11 cel operacyjny, dotyczący intensyfikacji zapobiegania próchnicy u dzieci i młodzieży

Urząd nie posiadał planu działań na rzecz realizacji celów Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) w zakresie opieki stomatologicznej, oraz nie opracował i nie realizował własnych programów zdrowotnych, uwzględniających problematykę schorzeń w obrębie jamy ustnej.

(dowód: akta kontroli str. 34)

W kontrolowanym okresie w szkołach podstawowych i przedszkolach prowadzono edukację zdrowotną z zakresu zapobiegania próchnicy, realizowaną w formie pogadarek, prelekcji i szkoleń, jeden raz w semestrze, w każdej klasie, przez wychowawców lub pielęgniarkę środowiskową.

Prowadząca Indywidualną Praktykę Pielęgniarską pielęgniarka szkolna realizowała grupową profilaktykę fluorkową, którą objęto 706 dzieci w roku szkolnym 2010/2011 oraz 664 osoby w roku szkolnym 2011/2012. Dzieci z klas I do VI sześciokrotnie objęte były nadzorowanym szczotkowaniem uzębienia środkami fluorkowymi w postaci żelu. Urząd zrefundował w 2011 r. Indywidualnej Praktyce Pielęgniarskiej zakup żelu za kwotę 581,40 zł. Zakup środków fluorkowych w 2010 r. zrefundował sponsor zewnętrzny.

(dowód: akta kontroli str. 43-48)

Spośród 1388 dzieci uczęszczających w 2011 r. do szkół i przedszkoli w ogólnopolskim programie profilaktycznym „Śnieżnobiałe uśmiechy”, sponzorowanym przez producenta pasty do zębów, uczestniczyło 50 uczniów klas I-III. Przy realizacji powyższego programu Miasto i Gmina Lwówek nie poniosło żadnych kosztów. Z przedłożonych sprawozdań oraz informacji wynika, że poza ww. programem profilaktycznym w szkołach nie podejmowano innych działań zapobiegających próchnicy zębów u dzieci i młodzieży.

W kontrolowanym okresie 365 uczniów gimnazjum nie było objętych żadną profilaktyką próchnicy zębów.

W latach 2011-2012, w programie edukacji zdrowotnej uczestniczyło 135 przedszkolaków tj. 35 % dzieci uczęszczających do przedszkoli.

W szkołach podstawowych i przedszkolach wychowawcy lub pielęgniarka przeprowadzali jeden raz w semestrze pogadanki na temat higieny jamy ustnej.

(dowód: akta kontroli str. 49-54, 56-157, 159)

Miasto i Gmina Lwówek nie intensyfikowało edukacji zdrowotnej w zakresie higieny jamy ustnej, upowszechnienia w przedszkolach nawyku czyszczenia zębów po głównych posiłkach. Lekarze stomatolodzy nie prowadzili profilaktyki fluorkowej. Nie wdrożono programu poprawy opieki stomatologicznej dla dzieci i młodzieży oraz ich dostępu do świadczeń stomatologicznych.

(dowód: akta kontroli str. 42-46, 55, 57-66)

W sprawozdaniu z realizacji celów i zadań NPZ za lata 2010 i 2011 r., - 11 cel operacyjny podano, że spośród pięciu przedszkoli, dla których samorząd terytorialny jest organem założycielskim, w jednym prowadzono u 135 dzieci regularne czyszczenie zębów po głównym posiłku, oraz że w 2011 r. zrealizowano cztery działania doraźne (konkursy, szkolenia i pogadanki) dla 50 uczniów szkół podstawowych.

(dowód: akta kontroli str. 50-54)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W ocenie NIK, podejmowane przez Miasto i Gminę Lwówek działania na rzecz zapobiegania próchnicy u dzieci i młodzieży nie były wystarczające.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, wnosi o:

- 1) podjęcie działań organizacyjnych zapewniających rozpoznawanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców dot. chorób jamy ustnej,
- 2) rozważenie możliwości udziału Miasta i Gminy w tworzeniu warunków funkcjonowania systemu ochrony zdrowia dla zapewnienia dzieciom i młodzieży do ukończenia 18 roku życia szerszego dostępu do gwarantowanych świadczeń stomatologicznych, finansowanych ze środków publicznych,
- 3) rozważenie opracowania i wdrożenia własnych programów zdrowotnych uwzględniających problematykę schorzeń w obrębie jamy ustnej,
- 4) zintensyfikowanie działań na rzecz zapobiegania próchnicy u dzieci i młodzieży w ramach realizacji celów Narodowego Programu Zdrowia.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴ DzU. z 2012 r., poz.82

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia grudnia 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Ryszard Kokociński
główny specjalista k.p.

z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

